



Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 18.

V Ljubljani, 25. septembra 1884.

Tečaj II.

Lokav.

Lokáv si je kruha krog prósil
Raztrgan i zmršenih lás,
A v glavi lokavej je nósil,
Razuma več nego vsa vas.

Pobiti je s tóčoj znal polje,
Zagóvore čudne je znal.
Gotóvo ne pičico bolje
Sam dékan propovedoval.

I.

Vè hiži Lokav propovéda,
Da krája je gréh silno hud.
Vse gane njegóva beséda,
Utíra solzíce si ljud.

„Vse čisto povrnem“, obljublja,
Kdor kómu je žé kaj ukral:
„Ker krája gotóvo pogublja,
Vsak tát bode vragu zapal.“

Navdušenje vedno mu rase,
A skrivši se sméje Lokáv,
Ker v kuhinji krade klobase
Tovariš mu v tèm brez težáv.

II.

Oróžniki pónj privihrajo,
Dobódo ga ter ga zvežó.

A v trg ga na svojo postajo
Pod večer stoprv priženó.

„Vè mésto je dáleka césta,
Újéce pa néma naš trg . . .
Dvtrémo ga jutri do mésta
A v shrambo črez noč ta izvrg!“

Oróžniki sníjo zavídnó,
A večer Lokavu je pust,
Zamán krog iztika prav pridno,
Da dél bi si kaj mej čeljust.

Skroz ôkno zamréženo zvézda
Prisíje v temò mu svetlóst.
„Ha, pojdem iz vrazjega gnézda,
Pot kaže mi zvézda v prostóst!“

Poprime za mrežo, zamaje,
Opréžno jo guga skrbnó.
Zid kruši se, stvar se udaje,
„Nè zlódej, da nè bi mi šló!“

On maje ter guga previdno,
Udaje počasi se mu. —
Razkruši branílo se zidno,
Izdrta je mréža, juhù!

Prav tiho izléze na plano,
A mréžo vzemè sè sobój:

„Želézo ne slabo, prodano
Za žganje še bóde nocój.“

Kovaču takoj si prodá jo,
Zapíje še tisto jo noč.
A v jutro vè vas priveslá jo,
Piján jo privriska na moč.

III.

Na Rántovem hlévi umíra, ¹⁾
Zlo móči Lokáva bolést,
Okó se mu védno zapíra,
Iztisne se vzdihljaj mu čést.

„Ti póšljemo-li po gospóda?
Izpoved olajša ti smrt.“
„Ne! mirno končaj me príroda!“
Šepéce ta mróc i potrt,

A skoro zasliši zvončkanje:
„Prizváli so vénder ga rés!
Grené nam celó umíranje!“
Ubégne srdit jim vè lés.

Bežé se prevrne vè jarek
Slabóten ostane vè njém.
Poslédnji živénja mu žarek
Ugasne vè jarki le-tèm.

Čivkoslav Lažán.

1) N. — na seniku, kraj, kjer je senó. Tako govoré pri nas, ker je ta kraj nad hlevom. P.

ajskemu arzenalu, ki so ga Fran-

blo se mu je Fučev,

Okrajšani **ABRAKADABRA.**

KARBA
ARBA
RBA
BA
— a —

* * *

Pismo radikalca.

Georg: Ich sage dir, Hans Cade, der Tochscherer will den Staat neu appetiren, ihn wenden und wieder aufbügeln.
Heinrich VI. II. Teil.

„Katilinarske eksistence, Basermanove postave, puhloglavi mladenči!“ Tako sem čital one dni v jedino izveličalnem glasilu slovenskega Herodota. Pa v resnici povem, da s tem nisem bil nič kaj zadovoljen, ker sem več pričakoval. Kajti dobro vemo, da je naš preučeni in prenadarjeni zgodovinar Notranjecem dr. Zarnika tudi zato odsvetoval, ker neki nema — dosti vere, mislil sem da takoj za zgornjimi nazivki pride nadaljevanje iz nekdanje Danice: rudečkarji, prostomavtarji, konkordatopompeži, Garibaldicigumigovci i. t. d. Pa tu me je g. Šuklje pustil na cedilu. Iznenaden sem bil, kakor on takrat, ko je bil propal pri ljubljanskih mestnih volitvah in žalosten, v dnu duše užaljen sem mali listič položil na stran.

Pa ta moja žalost ni trajala dolgo. Ko namreč dr. Zarnik ni bil voljen je profesor rekel, da sedaj je radikalizmu povsod odklenkalo; voljeni bodo torej odslej le taki, ki so meseca kimovca rojeni; torej tudi on sam, ki je kar čez noč postal vodja vseh teh pogumnih „Siegfriedov“. S tem je slovenskemu svetu javno obljubil, da se poboljša in več ne propade, kakor spomladi. In kdo bi vesel ne bil, če čuje vsaj obljubo poboljšanja. Upam, da slovenski volilci, kjer že bodo, ne bodo tako kruti, da bi mu ne dali priložnosti plačati dolga, ki ga je s to obljubo naredil. Te izjave seveda nisem bral v „Edinosti“, ker je bila obelodanjena (!) v novejšem času ko že izhaja list, kateri se imenuje po nekem mestu, katero so stari Rimljani poznali za Aemona, kar nam spričuje verjetniše, kakor vse stare listine, aemonska cesta na perifeji tega mesta.

V nekem drugem listu, v Pekingskem namreč nahajajo se sem ter tje slična obetanja izhajajoča pa od pravega kitajskega cesarja. Če obiskujejo to osrednjo deželo kake posebne uime kakor velike ciklone, nalezljive bolezni ali kobilice, piše nebeški sin v ta gotovo originalen časnik, da se hoče poboljšati, ker cela dežela njega dolži, da je zakrivil zadnjo šibo božjo. Kitajci so s to obljubo večidel zadovoljni in uživajo daljo svoje posušene in prekajene podgane.

Bodimo tudi mi zadovoljni, da se nam ni zgodila večja nesreča, kakor da je g. Obreza postal notranjski poslanec, saj on še ni toliko nevaren. Res je sicer nekda v državnem zboru hotel predlagati postavu o borsnem davku, s čimur je bil veliko strahu napravil v Izraelu. Zmedel je bil mnogo borsnih pogodeb in veliko poguma je bil vzel predrznim „contre-mineur“-jem. Hausse se je hitro spremenila v baisse, in ultimo in medio-likvidacije kdaj so se potem vršile? Tega niti ne vedo borsni mešetarji. Znano mi je le toliko, da so se tiste dni opravljale po vseh izraelskih templjih javne molitve, in to je pomagalo; g. Obreza je pustil svoj zakon. Zmaj je pa sedaj premagal sv. Jurija. Ko bi se bili radikalski agitatorji tudi zatekli v svetišča, kjer molijo svojega Boga, morda bi bil g. Obreza sedaj popustil kandidaturu, kakor ono leto borsno davčno postavu. Pa pri nas je bilo to težje, ker se molitve po cerkvah ne opravljajo brez duhovnikov, in duhovniki v tem slučaju radikalcem niso bili prijazni. Radikalci naj bodo veseli, da se niso molitve proti njim opravljale, kajti potem bi še ne bili prišli do srečne rešilne misli, postaviti mesto g. dr. Zarnika novega kandidata.

Pa g. Obreza je sedaj notranjski poslanec in Notranjci so zavedni. Vodja neradikalski pa je začel precej po tej slavni volitvi snovati novo zaroto. Kar ni mogel njegov adlatus in urednik sprednjega dela „Novic“, g. potovalni učitelj, to bo poskusil ta Herkul. Zatreji hoče lernejsko kačo, ki žuga z uničenjem vinogradov po Dolenjskem. On namreč pravi tega škodljivca, t. j. trtno uš, uničili bomo s tem, da ustanovimo vinorejsko šolo na Dolenjskem, in to pravi precej potem, ko je začetkom članka zagotovil bil vse pohlevne ude svoje bratovščine, da sedaj bo začelo resno delovanje na gospodarstvenem polji. Ta načrt je čisto nov. Škoda le, da najnovejši preganjalec trtne uši ni povedal, kako si preganjanje tega mrčesa z vinorejsko šolo misli. Kdo bo tu v šolo hodil? Če bi hoteli vinorejci sami, zgodilo bi se lahko, da bi jim tačas trtne uši doma vse vin,

grade vgonobile, kajti znana reč je: kadar ni mačke doma so miši dobre volje. Pripravniša bi bila druga pot, za te uši uvesti obligaten pouk lepega vedenja proti ljudem in njihovim trtam. Pri tej priliki bi se lahko delalo z zvijačo in posebno takemu machiavellistu, kakor je naš g. profesor, bi tega vest ne zabranjevala. Ko bi se namreč te živalice spravile na pot v šolo iz svojih zatišij v trtah, nič hudega sluteč, bi najeti morilci vse pobili. Stem bi bilo konec vsega besedovanja in šolovanja in če je bil namen vinorejske šole le proti tem škodljivkam obrnjen, bi se stroški zanjo lahko za kaj drugega porabili.

Ko bi bilo na tak nepresegljiv način dovršeno prvo resno delo, kateremu je bil do sedaj le dr. Zarnik na potu, prišla bo komisija iz narodnega centralnega volilnega odbora in bo zopet zagotovila slovenski svet, da je vničena ogromna večina trtnih uši na Dolenjskem in sicer po samih Dolenjcih, ki so jih pobili po svoji volji, brez tujega upliva in pritiska; tako n. pr. kakor so Notranjci po lastni volji g. Obrezo postavili svojim kandidatom. Kdor pa tega še ne bode razumel, rekli mu bodo: ti si radikalec, Bog ti grehe odpusti!

Da radikalec! Kar parkelj otrokom, kar križ hudobcu, to je radikalec vzoru zmerne politike slovenske. To morajo biti ljudje z vmazanim perilom, in z obleko na vseh plateh cvetočo. Jed si prislužujejo po krčmarskih kuhinjah in pri samostanskih vratih s prosjačenjem. Skupaj pa jih največ vidiš pri javnih godbah; tam gredo pred in za godci, katere tako zvesto spremljajo kakor gorkota solnce. Če ne verjameš, dragi bralec, vzemi v roke vladno trobento; tam bodeš še več izvedel o teh pomilovanja pa tudi zaničevanja vrednih ljudeh. Dunajski pismouk je celo iznašel, da izpuščajo od sebe smrad, kakor severo-amerikanski skunk. Tacih ljudij se še navaden človek rad ogiblje, nikar pa plemstvo po duhu in po znanji, da ne govorim o plemstvu po rojstvu.

Pri tej priliki ne morem si kaj, da bi nekaj ne omenil. Tudi v meni je namreč precej radikalnega olja, a da bi me bil kdo doslej zamenjal s to blago dišečo živalico, tega se ne spominjam; kar si tolačim le s tem, da tudi radikalcu nemamo vsi enakih lastnosti. Priznavam sicer, da bi bilo človeku dobro imeti sem ter tje kako skrivno orožje, da bi odganjal sitne nasprotnike, katerim ne more naravnost povedati, kako ljuba bi mu bila njihova odsotnost. Šel bi v kaki deželni zbor in tam bi prav po skunkovski zadihal, kadar bi se dovoljevalo 600 fl. za umetnost, še bolj kvariti naš jezik z nepopolnim znanjem nemščine, kakor je bilo doslej raznim nemškim napravam mogoče; prepričan sem, da bi vsi tamkajšnji zakonodajalci izginili kakor kafa in 600 gld. bi se lahko za zboljšanje okrajnih cest ali učiteljskih plač porabilo; gospodu Šukljeju, ki je toli mogočen, bi se morda tudi posrečilo, s tem denarjem Dolenjcem sezidati železnico.

Po tem načinu bi jaz toliko ljudem olajšal težo življenja in si pridobil njihovo in njih naslednikov hvaležnost; ali brez tega daru so kranjski deželni poslanci mogočnejši kakor jaz ubogi Ikarus, ki si želim tako umetnega orožja.

Vse, ki to beró, prosim naj mi odpusté, ker se tako dolgo pečam s hudim duhom te severo-amerikanske specialitete; premisljaj naj, da jo je na svitlo spravil prvi naš estetik koncem spomladi. Pripravljen sem na očitaje: Quod licet Jovi non licet bovi: pa naj imajo od našega prepira, če ga nemamo že mi, vsaj prodajalci parfumerij kaj dobička.

In ko to pišem, se je resno delovanje že pričelo, ali da z drugimi besedami povem, kranjski deželni zbor se je že odprl. Odprl s slovesno sv. mašo. Do sedaj so po redutni dvorani samo „cancan“ plesali, sedaj pa bodo tako, kakor bode politični g. profesor godel in piskal. Ne sicer lani govorili, da je bila verifikacija mandato je do sedaj še malo doživel „kranjsane politične glave je bil to Razdvojilo je to delovanje prej prijele velike veternece sapa potegne Da pridobili so elastičnost de

ne moremo videti prave resnosti, ker vrté se večidel le otročaji in plesalci. Seveda bo kdo ugovarjal, da se na svetu vse vrti: zemlja, sonce in mesec in vse zvezde gori na nebu, kažoč nam ljudem, da se je i nam sukati po okoliščinah. Pa tega ugovarjalca lahko zavrnem, če ga spomnim na neko jako kratkočasno napravo, ki se tudi vrti in katere se človek poslužuje, kadar hoče biti najmenj resen. Malo izmed nas jih je, ki bi se v svoji zorni mladosti ne bili vozili po njej, ali recimo raje po njem, saj ga vsakdo pozna tega neizrekljivca po nemškem, da si malokdo ali nikdo po njegovem slovenskem imenu! Naši pradedje ga pač niso iznašli in ne poznali, sicer bi nam bili zapustili tudi ime njegovo. Dalječ se ž njim ne pride, ker gre vedno le okrog, zato pa je taka vožnja tudi po ceni in dobre volje je človek za tisti čas. — In dobre volje so tudi tisti zastopniki narodovi, ki se vozijo po političnem „ringelspiel-u“, h kojemu dela godbo najmlajši naš dnevnik. In zakaj bi dobre volje ne bili? „Saj cesar da pol hleba — in kar je treba.“ — ull.

Par nobile fratrum.

Oblasten mož v Ljubljani
Se je strašno zaklél,
Da pesenco Slovencem
Prav novo bo zapél.

Zapél je prav izborno
Kot truma kavk in vran;
Na Dunaji pritiskal
Pa je junak srčán.

In pesen se razlega
Kot zadnje trombe glas;
Zastonj zapoje v vsako
Se i najmanjšo vas.

Kakó je milo vbrano
To petje, kdo ne vé?
In cep in bét je spremlja
Po svetu, kamor gré.

No, dunajski junak se
Je menda že izpel;
Morda, da zdaj kesá se,
Da sploh je kdaj začél.

Ko družemu se skrhal
Bo glas sreberni kdaj,
Ostane jima slava
Le vendar vekomaj:

Da mnogo naredila
Za rod slovenski sta;
Če več ne, izučila
Sta psovka pošteno ga.

Koštrun.

Iz d... šolskega sveta kranjskega.

„nega zaukaza“ ministerstva za
2. marca 1884, št. 338 spomnil se
Slovenec. Ker mu je pot odprt
...dajajo službe itd., hotel

+ oni do-
Moje

Eksc. Dragi moj! Pusti to skrb meni. Vsaj veš, da se v tem oziru zelo trudim.

On. Znano mi je, eksccellenca, in nikdar Vam nesem svojega priznavanja, ki je zelo merodajno, odrekel.

Eksc. To je tvoja dolžnost.

On. Kot zgodovinar nabiram si gradiva iz najnovejše dobe in mi so tedaj znane razmere povsod, posebno pa v deželah, kjer prebivajo Slovenci. Zato sem hotel Vašo pozornost obrniti na Koroško, Istro, Štajersko, Trst, Goriško. „Edinost“ katero zelo rad čitam, ima n. p. v št. 101 letnik VIII. o odbitej prošnji zarad ustanovljenja slov. šole v Trstu članek z naslovom: „26.000 Slovencev brezpravnih“. Ker velja 26.000 tržaških Slovencev vsaj toliko, kakor 5000 ljubljanskih narejenih „Nemcev“ in ker tam niti statističnih dat ne manjka

Eksc. Ne beli si glave, dragi moj, to je moja skrb. Vsaj si ti najet samo za Kranjsko.

On: Ali, tudi na Kranjskem, n. pr.

Eksc. Paperlapá! Miren bodi. Bo že vse počasi prišlo. Za zdaj treba pravice 5000 ljubljanskim „Nemcem“, ker drugače poginejo. Hodi lepo domov in napiši fulminanten članek, da dokažeš to potrebo.

On odide, misleč si: Vsaj ima vendar-le prav eksccellenca. Tu imam zdaj zopet lepo priliko, udariti po šolskem odseku mestnega odbora, iz katerega so me izbacili in kateri je sestavljen iz same elite „Narodovih“ in „Slovanovih“ pristašev. Grom in peklo! Radikalen Čič.

A. Ali si že videl lovskega psa, ki bi dva zajca na jedenkrat gonil?

B. Ne. Saj tacega psa tudi ni. Zakaj pa tako vprašaš?

A. Zato, ker so tacemu psu podobni nekateri naši poslanci.

Laž ima kratke noge.

Najčmrnejši dnevnik je nedavno pisal, da „Slovenski Narod“ ni katolišk list.

Ne vemo, na kaj se je pri tej trditvi, recte pri tem obrekovanji opiral; ali ga jezi, da „Narod“ ne prinaša pridig in latinskih dopisov, dolgih kakor kurja čreva, ali je pa to storil samo iz konkurence.

Bodi temu kakor hoče, dolgo se g. Jerič ni veselil te laži, kajti preteklo nedeljo so „Narod“ na Igu v cerkvi brali. Mora torej vendar biti izredno katolišk list, kajti taka čast se še „Slovencu“ ni nikoli prigodila. Tudi reklama!



Tonček: Z Bogom, ljubi Pepček, jaz moram proč iz Ljubljane!

Pepček: Zakaj pa?

Tonček: Zakaj? Zato, ker še v šolo ne morem več hoditi.
Pepček: I kako to?
Tonček: Le pomisli: V 1. in 2. razredu je vse slovenski, v 3. in 4. vse nemški, na gimnaziji pa zopet vse slovenski. Če tedaj prva dva razreda „izdelam“, ne morem v 3. in 4., ker nemški ne znam.
Pepček: Saj res, in iz tretjega in četrtega razreda pa ne bodo mogli v gimnazijo, ker je tam vse slovenski.
Tonček: Vidiš torej, da tu ni več ostati.
Pepček: Pri takej kolobociji jaz tudi ne ostanem. Z Bogom bela Ljubljana!

Mej dvema nemškutarjema.



A. Tschau! Grüss dich!
B. Servus! Povej mi vender, kak razloček je mej ono dobo, ko smo še mi nemškutarji imeli večino in mej sedanjo dobo, ko imajo Slovenci večino.
A. To je prav lahko. Ko smo še mi imeli večino, smo vse dobili, kar smo želeli, Slovenci pa kljubu svoje večini ničesar ne dobe.
B. Nič, tega bi vender ne trdil. Saj imajo „Ljubljanski list“!
Oba. Ha-ha-ha-ha!

Francozi pravijo, da ima pri njih vsak vojak maršalsko palico v tornistru. — Pri nas je kaj jednacega pri učitelstvu.

Pokojni Pirkar bil je svoje dni „za tistega profesorja, ki je zvonil“ in postal je vender šolski nadzornik. Znati se mora!

A. Tekoči mesec je največ godov v letu?
B. Kako to?
A. Kaj ne veš, da se mu pravi kimovec.

A. Kleeberg s svojo menažerijo je odšel, nekaj je pa vender v Ljubljani pozabil.
B. Kaj pa?
A. No, „Konjsko glavo“.

V redutnej dvorani.

Žalosten je prizor, kakor še nikdar. Le poglej jih zastopnike narodove, kako so potrti. Ne vidiš ga skoro veselega obraza. Plaha skrb za obstanek obšla je vrste. Le jako redke so izjeme, in še te ne vedo, kaj prinese bližnja bodočnost.

In tam pri vratih sedi prva posledica notranjske volitve, živ opomin vsem poslancem, da kdor ne bo priden, utegne ga zadeti vsa peza Gospodove nemilosti. Druga posledica notranjske volitve nemščina v 3. in 4. razredu ljudskih šol pa trka s koščeno roko na duri zbornice. Kdo jej bode odpril? Gospoda si premišlja, stika glave vkupe, a „misli bledost“ je v večini obrazov, mameluštvo prišlo je do razpotja. Prva posledica hoče razpravljati o drugej, to bi bilo vender preveč prozorno, videlo se bi, kakor da je na ravnost po gospodu svaku naročeno. Stiska velika, prava zágata! Treba počakati, da se oglasi še kdo drugi, na primer mestni zbor, da vidimo, so li tamkaj kaj bolj „korajžni“ nego pri nas v reduti.

„Naglost nikoli ni pridna“, „nur langsam voran!“ to je bojno gaslo. Gosp. Klun si na tihem smije v pest, ker je njegova šenica tako hitro pognala klasje, ker že dozoreva. Tam v ozadji pa se ironično muza g. Dežman, a baronu Apfaltrernu je po njegovem dopustu vsa stvar tako apatična, da samega dolgega časa v naslonjači spi. Najživahnejši podobi sta novince gg. grof Turjaški in baron Lichtenberg. Vidno sta vesela nove okolice, posebno sedaj, ko še ni nemškega gledališča.

Navadno vlada nekaka mučna tišina, gornji in spodnji veter še teknujeta, kateri bode zmagal, zaradi tega tudi ni zanimljivih debat, le kadar se oglasi g. Dežman čuje se nekoliko zamolklih „oho!“; vse čaka in čaka kacega preobrata. Ga li čakamo, kdo to ve?

Velike premembe v položaji se ni nadejati, kajti upogljivi in ubogljivi gospodje poslanci požgali so mostove za seboj, in ni je nade, da bi se znatno predrugačili, kajti v političnem oziru „fecerunt sibi sicut Origines“. Bomo videli, kako se začne prihodnji teden.

Le dosledno!

Benjamin piše v članku „Lex Kvičala“, da država nema pravice ukazovati starišem glede odgoje otrok.

Vprašam: Zakaj pa stariše kaznuje, ako otroci ne obiskujejo redno šole?

Zakaj pa ukazuje, da se mora blizu 1500 slovenskih otrok proti volji roditeljev mahoma nemški učiti?

U. A. W. G.

Iz starega Meidingera.

Nek dvornik, kateri se je rad ponašal s svojo dovtipnostjo, vpraša nekega dné kardinala, kakošen razloček je mej oslom in kardinalom. Ker slednji tega ne ve, odgovori: „Osel nosi križ na hrbtu, kardinal pa na prsi.“ — „Kako?“ — „Osel na to kardinal; „kakošen razloček je mej oslom in kardinalom?“ — Dvornik (premišljajoč): „Kako?“ — „Kako?“ — „Jaz tudi ne.“ — Kardinal: —